

Xây dựng môi trường học tiếng Anh hiệu quả cho sinh viên không chuyên trong bối cảnh hội nhập

Nguyễn Trung Ngôn*

* Trường Đại học Tiền Giang

Received: 6/02/2024; Accepted: 15/02/2024; Published: 5/3/2024

Abstract: *We humans live in the era of globalization and foreign languages are an important factor for each person. And facing the need for integration, English has been introduced and played a role in education and work in Vietnam. English has become popular everywhere in the world, but mastering this foreign language is not easy, especially for university students who are about to enter the workforce of society. The demand for learning foreign languages in universities is now almost very popular. However, how to learn well and effectively requires many factors, of which the learning environment is almost decisive. The following article aims to identify the role, importance and impact of the learning environment on students' foreign language ability, thereby proposing measures to improve this environment to improve their foreign language ability in the context of educational integration and the regional labor market with foreign languages as an indispensable tool get.*

Keyword: *Learning environment, integration, foreign language ability, university students*

1. Đặt vấn đề

Penny Ur đã khẳng định, những người biết một ngôn ngữ được gọi là những người nói ngôn ngữ đó (Speakers of that language). Qua đây, ta có thể thấy tầm quan trọng của việc phát triển kỹ năng nói trong dạy và học tiếng Anh. Trong những năm gần đây, giáo trình dạy học chú trọng vào việc áp dụng các phương pháp giảng dạy theo đường hướng giao tiếp, chuyên trọng tâm từ dạy các kiến thức ngôn ngữ sang dạy các kỹ năng ngôn ngữ.

Tuy nhiên, tiếng Anh không phải là môn học lý thuyết - nếu chương trình dựa trên nội dung lý thuyết thì không thể phát triển kỹ năng giao tiếp, mà giao tiếp mới là đích đến của việc học một ngôn ngữ.

Từ lâu đến nay, nói đến học tập và đặc biệt học tập ở bậc đại học ta liên tưởng ngay tới những chủ thể sau: người học, người dạy, chương trình học (đào tạo), phương pháp đào tạo và môi trường đào tạo. Đây chính là các yếu tố không thể thiếu được trong đảm bảo chất lượng cho quá trình học tập, uy tín và lợi thế cạnh tranh của các cơ sở đào tạo. Ở các trường đại học hàng đầu thế giới, họ rất chú trọng các yếu tố then chốt sau đây: Về phía người dạy, họ là các giáo sư lâu năm, có kinh nghiệm và chung niềm đam mê giảng dạy, đồng đạo về số lượng đảm bảo về chất lượng. Chương trình học cũng liên tục được cập nhật sao cho vừa phản ánh được những thay đổi diễn ra trong phạm vi kiến thức chuyên môn, vừa sát với thực tế để sinh viên tiếp cận với những diễn biến và

xu hướng mới nhất diễn ra trong thực tiễn ngành nghề của mình. Phương pháp đào tạo cũng được chọn lựa tùy theo đặc thù của từng môn học, đối với các môn định lượng tính toán phương pháp áp dụng sẽ khác, đối với các môn định tính cần phải trình bày quan điểm và lập trường cá nhân phương pháp áp dụng cũng sẽ khác, nhưng nhìn chung dựa trên sự cởi mở và tinh thần chia sẻ. Yếu tố cuối cùng là môi trường học tập, nó thể hiện tinh thần học tập và văn hóa học đường dựa trên sự cạnh tranh và ganh đua đôi lúc khốc liệt vì ai cũng muốn vươn lên vị trí dẫn đầu thể hiện chính mình. Điều này không có nghĩa là không có sự hợp tác, trái lại hợp tác chính là khởi điểm cho sự cạnh tranh để ai ai cũng phải phấn đấu vượt khó mà vươn lên. Ví dụ như việc chia lớp thành nhóm là để trong lớp vừa có sự cạnh tranh với nhau (giữa các nhóm) và sự hợp tác với nhau (giữa các thành viên trong một nhóm). Trong phần nội dung, bài viết này sẽ chú trọng và nhấn mạnh vào yếu tố cuối cùng – môi trường học tập – vai trò và tầm quan trọng của nó trong việc nâng cao năng lực học ngoại ngữ của các sinh viên tại các trường đại học Việt Nam.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những lợi ích của môi trường học tập

Một trong những lợi ích lớn nhất là học ngay tại lớp học trong đó bạn nhận được những phản hồi ngay tức thì và riêng cho mỗi người học từ phía giảng viên. Trong lớp, khi thực hành với một bạn khác thì bạn sẽ biết ngay là mình giao tiếp ngoại ngữ đó người bạn

kia có hiểu được bạn nói gì không, từ đó bạn sẽ tự nâng cao ngoại ngữ của mình. Ngay trong lớp học, giảng viên dạy bạn cũng sẵn lòng nghe bạn nói và sửa lỗi dùm cho bạn ngay. Đây là điều rất quan trọng giúp cho bạn mau tiến bộ trong quá trình học. Ngoài ra, ngay trong lớp học khi có nhiều người cùng học thì bạn sẽ có nhiều động cơ để học ngoại ngữ. Khi bạn chú ý thấy những người khác học rất hào hứng và đạt nhiều tiến bộ thì tự nhiên bạn cũng sẽ nỗ lực theo. Điều hết sức quan trọng là bạn có mục tiêu học và những người khác cũng vậy thì mọi người sẽ cùng nhau học và cùng tiến bộ rõ rệt.

Ngoài lớp học ra, sinh viên còn có thể tham gia các câu lạc bộ ngoại ngữ để luyện tập. Có rất nhiều ít lợi khi tham gia vào câu lạc bộ. Thứ nhất, đây là môi trường thân thiện nên sinh viên sẽ cảm thấy tự nhiên hơn để trao đổi ý kiến không sợ ai đánh giá năng lực ngoại ngữ của mình. Thứ hai, trong câu lạc bộ, sinh viên có điều kiện giao tiếp và trao đổi với nhau những đề tài gắn với hiện thực cuộc sống (real-life situations). Và quan trọng hơn hết là trong câu lạc bộ ngoại ngữ, bạn thực sự làm chủ chính mình, nói ra chính những gì mình muốn nói và tích lũy kiến thức về từ ngữ và ý tưởng cho riêng mình qua chính việc này.

Phòng thực hành ngoại ngữ là môi trường vô cùng thuận lợi cho sinh viên nâng cao việc học của mình. Thật may mắn, Trường Đại học Tiền Giang nơi tác giả đang công tác đã trang bị được bốn phòng thực hành tiếng cho sinh viên (chủ yếu thực hành tiếng Anh). Nhiều năm qua, sinh viên không chuyên ngữ học và thực hành tiếng Anh ở nơi đây đã có những tiến bộ rõ rệt. Các em đã mạnh dạn trao đổi bằng tiếng Anh nhiều hơn, không còn ngại ngùng như khi học trên lớp bình thường. Nơi đây có đủ phương tiện để hỗ trợ việc học như máy vi tính có kết nối mạng và các headset để sinh viên có thể tương tác riêng với giảng viên, với một bạn khác bất kỳ hay trong một nhóm thảo luận.

Cuối cùng cũng không kém phần quan trọng đó là môi trường xã hội thông qua truyền hình, phát thanh, báo chí, tạp chí, đặc biệt là qua các trang mạng xã hội như Google, YouTube, Facebook,... Facebook là một nền tảng tuyệt vời để bạn tìm thấy những người có cùng đam mê học tiếng Anh và làm việc cùng nhau. Tham gia một nhóm học tiếng Anh sẽ cho phép bạn có thêm một người bạn đồng hành để cùng hỗ trợ, dìu dắt nhau trong quá trình học. Nhắc đến các kênh truyền thông, chắc chắn chúng ta không

thể nào bỏ quên YouTube. Có vô số video và hướng dẫn giải thích ngữ pháp và phát âm tiếng Anh trên kênh này. Xem video là một bí quyết giúp bạn học giao tiếp tiếng Anh cơ bản nhanh và hiệu quả nhất. Còn với Google thì khỏi phải bàn, vì đây là công cụ hết sức hữu hiệu cho tất cả các lĩnh vực không riêng gì cho việc học tiếng Anh. Sinh viên muốn tra cứu từ ngữ thì lên Google sẽ có ngay tức thì, muốn tìm thành ngữ có liên quan, muốn xem các ví dụ...tất cả đều được Google đáp ứng. Vậy thì sinh viên còn ngại gì nữa mà không hăng hái trong việc học ngoại ngữ.

Thực tế cho thấy sinh viên Việt Nam thiếu kỹ năng xã hội (kỹ năng mềm) và năng lực ngoại ngữ, chính sự thiếu hụt này đã trở thành những rào cản nghiêm trọng trong sự nghiệp sau này của các em. Đối với các sinh viên đi du học nước ngoài về thì những kỹ năng và năng lực trong lĩnh vực này được cải thiện rõ rệt và được các nhà tuyển dụng đánh giá cao. Tại sao lại như vậy, điều cốt lõi nằm ở chỗ môi trường học tập. Môi trường học tập tại các trường đại học Việt Nam khác, môi trường học tập tại các nước Âu Mỹ khác. Tuy nhiên những năm gần đây môi trường học tập tại Việt Nam cũng có những cải tiến rõ rệt và chuyển biến tích cực để rút ngắn khoảng cách với thế giới. Sau đây sẽ là một số biện pháp cụ thể nhằm nâng cao chất lượng của môi trường học tập tại các trường đại học trong nước.

2.2. Các giải pháp nâng cao hiệu quả học tiếng Anh thông qua môi trường học tập

2.2.1. Xây dựng hệ thống thư viện phục vụ nguồn học liệu về ngoại ngữ cho sinh viên

Để nâng cao năng lực ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Anh cho các sinh viên không chuyên ngữ trong trường, nhà trường nên trang bị các đầu sách ngoại văn như giáo trình (textbook), tài liệu tham khảo (các đầu báo chuyên ngành được xuất bản tại nước ngoài) liên quan trực tiếp đến chuyên môn của các em. Ngoài những tư liệu truyền thống đó nhà trường cũng nên cải thiện và đa dạng hóa các nguồn tài nguyên học liệu đa phương tiện (như audiobooks, visualbooks có ghi âm ghi hình các bài giảng của các giảng viên là giáo sư các trường đại học nổi tiếng trên thế giới).

2.2.2. Đẩy mạnh việc giảng dạy bằng tiếng Anh đối với một số chương trình đào tạo và hình thành một không gian Anh ngữ giao tiếp

Một số môn học trong chương trình giảng dạy, chẳng hạn như 30%, phải được dạy trực tiếp cho sinh viên bằng tiếng Anh theo lộ trình tăng dần nhất định (bắt đầu từ năm thứ 2 –khởi đầu là 10%, năm thứ 3 –

30%, năm thứ 4 – 50%). Ngoài ra một không gian Anh ngữ giao tiếp (English Space, English Conversation Club) trong trường đại học là hết sức cần thiết khiến không chỉ giúp cho sinh viên mà còn cho cả giảng viên có điều kiện sử dụng ngoại ngữ một cách tự nhiên, không bó buộc. Các trường đại học hoàn toàn có thể là được điều này, như mời người nước ngoài đến giao lưu với trường tại English Space theo lịch đã định. Điều này có lợi cho cả hai bên. Sinh viên của trường được nói chuyện với người nước ngoài bằng tiếng Anh, không nhất thiết phải là người bản ngữ, người nước ngoài có cơ hội tìm hiểu sâu về đời sống văn hóa và tinh thần của người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ đại diện bởi các sinh viên các trường đại học.

2.2.3. Xây dựng các sân chơi bổ ích cho sinh viên qua các cuộc thi hùng biện tiếng Anh

Đây là sân chơi bổ ích cho học sinh các trường đại học, tạo điều kiện gặp gỡ, giao lưu, trao đổi kinh nghiệm học ngoại ngữ và tăng cường hiểu biết lẫn nhau giữa sinh viên các khoa với nhau, từ đó kích lệ động viên phong trào học tiếng Anh trong phạm vi toàn trường. Với chủ đề nào đó do Ban tổ chức đặt ra, các bạn sinh viên có dịp để thể hiện ý tưởng sáng tạo, tài năng, tinh thần trách nhiệm với xã hội thông qua chính khả năng tiếng Anh của mình.

2.2.4. Xây dựng các chương trình trao đổi giảng viên, sinh viên với các trường đại học nước ngoài

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, việc này không phải là điều gì mới, quan trọng là phải đẩy mạnh các chương trình này như thế nào để mang lại những lợi ích thiết thực cụ thể. Do hạn chế về kinh phí nên chưa thể thực hiện các chương trình này một cách đại trà cho nên có thể trước mắt các trường đại học nên tập trung thí điểm vào các đối tượng là những sinh viên ưu tú những năm cuối (năm thứ 3 và năm thứ 4) để các em có thể giao lưu và trải nghiệm môi trường nước ngoài, sử dụng thành thạo ngoại ngữ mình đã học. Thậm chí có thể tạo cơ hội cho các em năm thứ 4 có thể làm việc ở nước ngoài một thời gian ngắn, dưới một năm, sau đó về nước và học năm cuối hay học kỳ cuối để hoàn tất chương trình học.

2.2.5. Nâng cao trình độ cho các giảng viên

Trong việc nâng cao năng lực ngoại ngữ của các em sinh viên, chúng ta cũng không thể không nhắc tới việc nâng cao năng lực của các quý thầy cô là các đối tượng trực tiếp giảng dạy và truyền đạt kiến thức cho các em. Không có người thầy giỏi thì không thể có người trò giỏi. Việc giảng dạy một số chương

trình trực tiếp bằng tiếng Anh đòi hỏi phải chuẩn bị đầy đủ hành trang cho những thầy cô nào đảm nhiệm trọng trách này.

3. Kết luận

Xây dựng môi trường học, sử dụng ngoại ngữ là điểm quan trọng mấu chốt trong việc nâng cao chất lượng học tiếng Anh hiện nay. Việc tổ chức phong trào học tiếng Anh, xây dựng, phát triển môi trường học, sử dụng ngoại ngữ trong trường nhằm tạo lập môi trường để sinh viên phát huy hiệu quả năng lực học ngoại ngữ nói chung, tiếng Anh nói riêng. Khuyến khích cán bộ, giảng viên các khoa và sinh viên tự học, tự nâng cao trình độ và sử dụng ngoại ngữ. Đồng thời, xây dựng các giải pháp đổi mới toàn diện công tác dạy và học ngoại ngữ theo hướng phát triển kỹ năng, phát triển năng lực ngôn ngữ; phát triển tiếng Anh cộng đồng, tạo môi trường tiếng Anh cho học sinh, giáo viên. Cải thiện môi trường học tập nhằm nâng cao năng lực học tập ngoại ngữ của các sinh viên cần phải được hiểu như tập hợp các giải pháp đồng bộ nhằm quốc tế hóa môi trường học tập, trau dồi, khám phá tri thức mới với sự trợ giúp và truyền lửa của các thầy cô dựa trên nền tảng chung là ngôn ngữ tiếng Anh và nền văn hóa cởi mở, chia sẻ, thân thiện để có thể liên tục cải thiện và đổi mới môi trường học tập – mái nhà thân yêu thứ hai của các em trong hành trình trở thành tri thức của đất nước.

Tài liệu tham khảo

1. Penny Ur (1996). *A Course in Language Teaching: Practice and Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Lập Phương (2017) *Những thay đổi tích cực, hiệu quả trong dạy học ngoại ngữ ở đại học; Báo Giáo dục Thời đại;*
3. Báo Nhân Dân (số ra ngày 17/12/2018) “*Nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ*”
4. Báo Tuổi Trẻ (số ra ngày 02/12/2018) “*Sinh viên thiếu môi trường học tiếng Anh*”
5. Nguyễn Thị Thu Thủy (2020), “*Một số thủ thuật giúp nâng cao chất lượng dạy và học kỹ năng nói tiếng Anh*”, Tạp chí Công Thương, số tháng 05/2020.
6. Hà Nam Khánh Giao - Lê Thị Phương Liên, “*Các yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo tiếng Anh của Trung tâm Ngoại ngữ - Tin học Trường Đại học Ngân hàng Thành phố Hồ Chí Minh, Tạp chí Công Thương, số tháng 08/2022.*”
7. <https://tuoitrethudo.com.vn/nang-cao-hieu-qua-viec-day-va-hoc-tieng-anh-trong-nha-truong>